

 Szpital Uniwersytecki w Krakowie	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA Zakład Patomorfologii	SOP-ZP-04
	Wypożyczanie bloczków parafinowych i preparatów mikroskopowych	Wydanie IV
		07.02.2025 r. <i>data opracowania</i>
		Strona: 1 z 5

SPIS TREŚCI:

1.	Cel i zakres.....	s. 2
2.	Definicje i terminologia.....	s. 2
3.	Odpowiedzialność i uprawnienia.....	s. 2
4.	Opis postępowania.....	s. 3
5.	Zapisy.....	s. 5
6.	Załączniki.....	s. 5
7.	Dokumenty związane.....	s. 5

Egzemplarz nadzorowany:
oryginal/kopia

Data obowiązywania: Zarządzenie nr 28/2025-DL-ZXPAT z dnia 28 lutego 2025 roku
data i nr Zarządzenia wprowadzającego dokument ZSZ

Lider dokumentu: Agnieszka Klimkowska
imię i nazwisko

	Stanowisko	Imię i Nazwisko	Data	Podpis
Opracował:	Z-ca Kierownika Zakładu Patomorfologii	dr n. med. Agnieszka Klimkowska		
Sprawdził:	Kierownik Zakładu Patomorfologii	dr n. med. Joanna Szpor		
Zatwierdził:	Z-ca Dyrektora ds. Lecznictwa	dr hab. n. med. Marcin Krzanowski		

Pracownik Zespołu ds. SZ, odpowiedzialny za przygotowanie dokumentu ZSZ do wydania

Monika Lamańska

 Szpital Uniwersytecki w Krakowie	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA Zakład Patomorfologii	SOP-ZP-04
	Wypożyczanie bloczków parafinowych i preparatów mikroskopowych	Wydanie IV
		07.02.2025 r. <i>data opracowania</i>
		Strona: 2 z 5

1. Cel i zakres procedury

Celem procedury jest przedstawienie zasad prawidłowego sposobu postępowania na etapie wypożyczania bloczków parafinowych i preparatów (cytologicznych oraz histologicznych). Procedura obowiązuje w Szpitalu Uniwersyteckim i dotyczy:

- pacjenta, od którego pobrano materiał, jego przedstawiciela ustawowego lub osoby przez niego upoważnionej;
- po śmierci pacjenta - osoba upoważniona przez pacjenta za życia lub osoba, która w chwili zgonu pacjenta była jego przedstawicielem ustawowym, lub osoba bliska¹, chyba że udostępnieniu sprzeciwi się inna osoba bliska lub sprzeciwił się temu pacjent za życia;
- zleciendodawców zewnętrznych zlecających wypożyczenie bloczków parafinowych i preparatów z Zakładu Patomorfologii;
- pracowników Zakładu Patomorfologii.

2. Definicje i terminologia

Bloczek parafinowy - jeden wycinek lub więcej, lub materiał cytologiczny, zatopiony w parafinie, w odpowiednim pojemniku (kasetce) oznakowanym w sposób umożliwiający identyfikację pacjenta bądź zwłok.

Preparat cytologiczny - umieszczony na szkiełku podstawowym materiał cytologiczny pobrany od pacjenta albo ze zwłok, utrwalony i zabarwiony, jednoznacznie i trwale oznaczony numerem umożliwiającym identyfikację osoby, od której pochodzi.

Preparat histopatologiczny (histologiczny) - skrawki wykonane z bloczka parafinowego lub materiału mrożonego, ułożone na szkiełku podstawowym i zabarwione w sposób umożliwiający ocenę mikroskopową, jednoznacznie i trwale oznaczone w sposób pozwalający na identyfikację osoby od której pochodzi.

3. Odpowiedzialność i uprawnienia

Działania	Odpowiedzialność
Wypożyczanie bloczków parafinowych i preparatów (cytologicznych oraz histologicznych).	- Przeszkoleni Pracownicy ZP NSSU
Wyrażenie zgody na wypożyczenie bloczków/preparatów	- Lekarz specjalista patomorfolog lub lekarz patomorfolog z II stopniem specjalizacji
Nadzór nad wykonaniem czynności	- Kierownik ZP NSSU
Nadzór nad procedurą wypożyczania bloczków i preparatów	- Kierownik ZP NSSU

¹ osoba bliska - małżonek, krewny do II stopnia lub powinowaty do II stopnia w linii prostej, przedstawiciel ustawowy, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, lub osoba wskazana przez pacjenta

 Szpital Uniwersytecki w Krakowie	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA Zakład Patomorfologii	SOP-ZP-04
	Wypożyczanie bloczków parafinowych i preparatów mikroskopowych	Wydanie IV
		07.02.2025 r. <i>data opracowania</i>
		Strona: 3 z 5

4. Opis postępowania:

Zakład Patomorfologii (ZP) NSSU archiwizuje bloczki parafinowe i preparaty histopatologiczne przez okres 20 lat od daty badania patomorfologicznego oraz preparaty cytologiczne przez okres 10 lat od daty badania patomorfologicznego. Bloczki i preparaty histopatologiczne oraz preparaty cytologiczne wypożyczane są za potwierdzeniem odbioru i zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu.

4.1 Wypożyczenie wewnętrzne (upoważnionym pracownikom ZP NSSU)

1. Preparaty i bloczki parafinowe zarejestrowane w systemie PatARCH wydawane są po zleceniu wypożyczenia w systemie, przez osobę wypożyczającą.
2. Preparaty i bloczki parafinowe zarejestrowane w „starym” systemie (poza programem PatARCH) wydawane są na podstawie zlecenia wypożyczenia bezpośrednio do osoby odpowiedzialnej za wypożyczenia.
3. Wypożyczający zobowiązany jest do zwrotu wypożyczonych materiałów niezwłocznie po ich wykorzystaniu.
4. Po zwrocie wypożyczonego materiału preparat/ bloczek należy ponownie zarchiwizować w pierwotnej lokalizacji w archiwum.

4.2 Wypożyczenie zewnętrzne bloczków i preparatów z archiwum ZP NSSU

1. Bloczki parafinowe, preparaty histopatologiczne oraz preparaty cytologiczne udostępniane są w okresie archiwizacji (czas archiwizacji - patrz pkt.4). Po upływie okresu przechowywania, podlegają utylizacji zgodnie z procedurą ogólnoszpitalną **P-IN-09: Postępowanie z odpadami medycznymi, niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne oraz komunalnymi**.
2. Preparaty i bloczki parafinowe wypożyczane są na pisemny wniosek:
 - pacjenta, od którego pobrano materiał, jego przedstawiciela ustawowego lub osoby przez niego upoważnionej;
 - po śmierci pacjenta osoba upoważniona przez pacjenta za życia lub osoba, która w chwili zgonu pacjenta była jego przedstawicielem ustawowym, lub osoba bliska, chyba że udostępnieniu sprzeciwi się inna osoba bliska lub sprzeciwił się temu pacjent za życia;
 - podmiotu wykonującego działalność leczniczą, którego lekarz zlecił i skierował na badanie;
 - innego niż wymieniony powyżej podmiotu wykonującego działalność leczniczą, prowadzącego dalsze leczenie pacjenta albo wykonującego dalsze badania materiału.
3. Wniosek o wypożyczenie materiału powinien zawierać zobowiązanie osoby/podmiotu wypożyczającego do zwrotu materiałów niezwłocznie po ich wykorzystaniu oraz zobowiązanie pokrycia ewentualnych kosztów przesyłki zwrotnej.
4. Wzór wniosku o wypożyczenie bloczków parafinowych i preparatów stanowi formularz **F01-SOP-ZP-04** będący załącznikiem do procedury. Wniosek jest również dostępny

 Szpital Uniwersytecki w Krakowie	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA Zakład Patomorfologii	SOP-ZP-04
	Wypożyczanie bloczków parafinowych i preparatów mikroskopowych	Wydanie IV
		07.02.2025 r. <i>data opracowania</i>
		Strona: 4 z 5

do pobrania na stronie internetowej NSSU Szpitala Uniwersyteckiego, w dziale Zakład Patomorfologii, zakładka „usługi medyczne”:

<https://www.su.krakow.pl/jednostki/zaklady/zaklad-diagnostyki-patomorfologicznej#wypożyczanie-materiału-preparaty-i-kostki-parafinowe>

5. Wypełniony wniosek należy dostarczyć do ZP NSSU osobiście, elektronicznie na adres patomorfologia@su.krakow.pl, lub przesłać faxem na nr 12 400 37 79.
6. Bloczki parafinowe i preparaty są przygotowywane do wypożyczenia w ciągu trzech dni roboczych od otrzymania wniosku.
7. O wypożyczeniu decyduje lekarz patomorfolog po ponownej ocenie preparatów.
8. Materiały do wypożyczenia przygotowuje przeszkolony pracownik ZP odpowiedzialny za archiwizację materiału.
9. Po przygotowaniu bloczki/preparaty są zabezpieczane przez pracownika ZP w sposób uniemożliwiający ich uszkodzenie.
10. Materiał wypożyczany jest wraz z odpisem wyniku badania.
11. Odbiór przygotowanych materiałów możliwy jest osobiście przez wnioskodawcę lub osobę przez niego upoważnioną pisemnym upoważnieniem. Wzór upoważnienia do wypożyczenia materiału stanowi formularz **F03-SOP-ZP-04** będący załącznikiem do procedury. Dokument jest również dostępny do pobrania na stronie internetowej NSSU Szpitala Uniwersyteckiego, w dziale Zakład Patomorfologii, zakładka „usługi medyczne”:
<https://www.su.krakow.pl/jednostki/zaklady/zaklad-diagnostyki-patomorfologicznej#wypożyczanie-materiału-preparaty-i-kostki-parafinowe>

W przypadku wniosku o wypożyczenie materiału nadesłanego faxem lub mailem, w dniu odbioru należy dostarczyć oryginał wniosku o wypożyczenie materiału.

12. Wypożyczenie materiału zostaje potwierdzone własnoręcznym podpisem wypożyczającego na wniosku wypożyczenia.
13. Zakład prowadzi ewidencję udostępnionych materiałów:
 - a. w wersji elektronicznej - za pośrednictwem programu PatARCH - dla materiałów zarejestrowanych w tym systemie (od 10.2019r.)
 - b. w formie papierowej według formularza **F02-SOP-ZP-04 Rejestr wypożyczenia bloczków parafinowych i preparatów**, dla materiałów zarejestrowanych w starym systemie (poza programem PatARCH). Formularz zawiera:
 - numery i liczbę wypożyczanych bloczków parafinowych;
 - numery i liczbę wypożyczanych preparatów;
 - nazwę podmiotu, któremu udostępniono materiał;
 - datę wypożyczenia bloczków i preparatów;
 - datę zwrotu bloczków i preparatów;
 - rodzaj wypożyczonego materiału histologiczny/ cytologiczny/ endoskopowy/ trepanobiopsja.
14. Wnioski o wypożyczenie preparatów/ bloczków razem z ewidencją przechowywane są na stanowisku do archiwizacji.

 Szpital Uniwersytecki w Krakowie	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA Zakład Patomorfologii	SOP-ZP-04
	Wypożyczanie bloczków parafinowych i preparatów mikroskopowych	Wydanie IV
		07.02.2025 r. <i>data opracowania</i>
		Strona: 5 z 5

15. Zwrot preparatów/ bloczków należy odnotować:

- w Systemie PatARCH - dla materiałów, których wypożyczenie zostało zarejestrowane w tym systemie
- w *Rejestrze wypożyczenia bloczków parafinowych i preparatów* (formularz **F02-SOP-ZP-04**) – dla materiałów, których wypożyczenie nie zostało zarejestrowane w systemie PatARCH.

5. Zapisy

- F01-[SOP-ZP-04]** *Wniosek o wypożyczenie bloczków parafinowych i preparatów.*
- F02-[SOP-ZP-04]** *Rejestr wypożyczenia bloczków parafinowych i preparatów.*
- F03-[SOP-ZD-04]** *Upoważnienie do wypożyczenia materiału.*

6. Załączniki

- F01-[SOP-ZP-04] (wzór)** *Wniosek o wypożyczenie bloczków parafinowych i preparatów.*
- F02-[SOP-ZP-04] (wzór)** *Rejestr wypożyczenia bloczków parafinowych i preparatów.*
- F03-[SOP-ZD-04] (wzór)** *Upoważnienie do wypożyczenia materiału.*

7. Dokumenty związane

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 grudnia 2017r. „w sprawie standardów organizacyjnych opieki zdrowotnej w dziedzinie patomorfologii”.
- Procedura **P-IN-09** *Postępowanie z odpadami medycznymi, niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne oraz komunalnymi.*